

MÖTESANTECKNINGAR

Datum: 2021-09-27

Diarienummer: KS2021.0039-12

Handläggare: Sofia Laage

Mötesanteckning, Kommunala pensionärsrådet 2021-09-27

Tid och plats: måndagen den 27 september 2021, kl. 9-12, digitalt via Teams.

Deltagare: Ulla-Britt Hagström (L) (ordf.), Maria Hjärtqvist (S) (v.ordf.), Rebecka Thilén (SMS), Theres Sahlström (ordf. VON), Sofia Laage (sekr.), Ann-Marie Blomqvist (PRO), Ing-Marie Åberg (PRO), Sture Ljungqvist (SPF), Ewa-Britt Dahl (SKPF), Anita Jonsson (RPG), Heli Honkanen (Vipinä), Björn Forsell (Aktiva Seniorer)

1. *Mötets öppnande*

Ordförande Ulla-Britt Hagström förklarade mötet öppnat.

2. *Föregående protokoll*

Ordförande Ulla-Britt Hagström gick igenom föregående protokolls mötespunkter. Protokollet lades till handlingarna.

3. *Återkoppling aktuellt läge i Beredning medborgare och folkhälsa*

Marianne Gustafson, ordförande i beredning medborgare och folkhälsa, gav rådet en återkoppling om nuläget i beredningen. Psykisk ohälsa samt arbete för att minska den ofrivilliga ensamheten är frågor som berör rådet och som beredningen arbetar med genom det folkhälsopolitiska programmet. Seniormässan har också varit uppe i diskussion.

Gustafson betonade vikten av samarbete för att kunna arbeta strukturerat, och tog råden i kommunen som ett exempel. Det är viktigt att ta vara på det som tas upp i råden och arbeta vidare med frågorna i beredning medborgare och folkhälsa. Detta är något som kommer ses över i samband med frågan hur politiken ska arbeta nästa mandatperiod.

4. *Information om brott mot äldre med inriktning bedrägerier*

Linda Stridh, säkerhetsamordnare, informerade rådet om brott mot äldre. Hon har tidigare arbetat inom polisen i 20 år och har en bred erfarenhet inom området. Rådet fick se en film från polisen om bedrägerier och därefter tipsade Stridh rådet att besöka polisens webbplats där de har en heldagsutbildning i ämnet.

MÖTESANTECKNINGAR

Datum: 2021-10-04

Diarienummer: KS2021.0039-12

Handläggare: Sofia Laage

Stridh presenterade aktuell statistik kring anmälda bedrägerier mot äldre, där det framgick att brotten har ökat med 89% de senaste 10 åren. Det är även ett stort mörkertal eftersom få anmäler dessa brott. Hon visade även fördelningen av samtliga bedrägerier mot äldre eller funktionsnedsatta, och det allra vanligaste brottet som drabbar dessa grupper är bedrägeri genom social manipulation (s.k. sol- och vårare eller romansbedrägeri).

Ett bedrägeri innebär att gärningspersonen tjänar ekonomiskt på att lura någon, och det i sin tur leder till ekonomisk skada för den som blir lurad. Stridh berättade att man kan råka ut för bedrägerier på stan, i hemmet och på nätet. Brotten sker oftast dagtid och det finns inget tydligt mönster på hur gärningspersonen ser ut. Stridh gav rådet flera tips på hur man bäst skyddar sig mot dessa brott. Några av tipsen var:

- Sätt lås på brevlådan
- Förvara aldrig bankkort och kod på samma ställe
- Förvara plånboken på ett sätt så andra inte kommer åt den
- Ha en mindre summa pengar på det konto som bankkortet är knutet till
- Släpp aldrig in en obekant person i ditt hem
- Lägg på luren om någon ringer och du blir osäker
- Skaffa adress-lås via Adressändring
- Skaffa skyddat nummer via telefonoperatören

Stridh betonade vikten av att veta var man vänder sig om brottet ändå skulle inträffa. Spärra ditt bankkort genom att kontakta din bank. Anmäl brottet genom att kontakta polisen. Stridh informerade även rådet om Brottsofferjouren, som är en ideell organisation och som hjälper brottsdrabbade med stöd efter ett brott. Skapa en lista med alla viktiga telefonnummer och förvara listan där du lätt kan hitta den avslutade Stridh.

5. *Dialog med föreningarna om verksamhetsplan när restriktionerna släpps*

Rådet diskuterade hur föreningarna planerar sina verksamheter nu när restriktionerna lättas. Ing-Marie Åberg berättade att de har kommit igång med sina aktiviteter, men det är långt ifrån som det var innan pandemin. I början på november ska de ha sitt medlemsmöte på plats i Frejasalen. De har även börjat med kafferep, vilket har varit otroligt uppskattat. Den fysiska närheten betyder mycket för medlemmarna berättade Åberg.

Anita Jonsson informerade rådet om att deras förening också har kommit igång med aktiviteter igen. De har dagträffar varje vecka som är välbesökta samt studiebesök. De har även startat upp två studiecirkel och haft sitt årsmöte på plats nyligen.

Sture Ljungkvist berättade att de försöker komma igång med normal verksamhet igen, samtidigt som de ska driva en kampanj för att intressera nya medlemmar. Det har varit svårt att locka nya medlemmar under pandemin när mycket har legat nere. De har tappat 5% av medlemmarna under pandemin, redovisade Ljungkvist.

Ewa-Britt Dahl informerade att även de har kommit igång med verksamheten igen och hur efterlängtat det varit att träffa alla igen. De har redan haft ett medlemsmöte på plats med corona-säkrad dukning. De har kommit igång med både studiecirkel och boule-verksamhet. Hon berättade att även deras förening har haft ett medlemstapp under pandemin.

Björn Forsell noterade att deras förening, konstigt nog, har ökat antalet medlemmar under pandemin. Alla aktiviteter är igång igen och deras förening är tillbaka till samma läge som innan restriktionerna infördes. Forsell uttryckte att det kändes väldigt bra att komma igång igen.

MÖTESANTECKNINGAR

Datum: 2021-10-04

Diarienummer: KS2021.0039-12

Handläggare: Sofia Laage

6. *Information kring pilotprojektet 11-e fik*

Gunilla Carlsson, folkhälsostrateg, informerade rådet om pilotprojektet 11-e fik. Det är en digital fika för seniorer som syftar till att främja social delaktighet och livskvalitet. Pilotprojektet är också en del av en magisteruppsats i Folkhälsovetenskap. Syftet med studien är att undersöka seniorers upplevelser av arrangerade digitala möten och dess potential för att främja social delaktighet. De som gjort magisteruppsatsen på Högskolan i Skövde heter Michaela Tamm och John Örnbielke. Carlsson berättade om metoden för 11-fikat. Microsoft Teams användes som plattform och urvalet gjordes utifrån Digitala fixarens kunder. Femton personer, både kvinnor och män, tillfrågades men i slutändan deltog bara 4 kvinnor. De var i åldrarna 70–87 år. En samtalsledare höll i 11-e fik under en timme där de utgick från ett samtalsämne. Carlsson berättade att deltagarna fick stöttning av den digitala fixaren under 11-e fik. Resultatet av studien visade att digitala träffar kan vara fördelaktigt för social delaktighet men det behövs ytterligare stöd för användning. Utmaningarna med 11-e fik är bland annat svårigheten i att rekrytera män samt att nå ut till ofrivilligt ensamma.

Sture Ljungqvist lyfte problemet i att nå de som verkligen behöver detta. Det är troligtvis enbart de som är socialt begåvade och som kan tekniken som söker sig till aktiviteter liknande denna. De som verkligen behöver den här aktiviteten deltar troligtvis inte. Stödet från samhället behöver bli ännu bättre för att lyfta fram dessa människor.

Heli Honkanen berättade att samtliga medlemmar i föreningen som hon representerar är ålderstigna och flertalet har inte ens kommit i kontakt med den digitala världen under sina arbetsliv. Projektet kommer troligtvis inte fungera för dessa medlemmar, men hon informerade rådet om en vän-tjänst de startat i föreningen som innebär olika uppdrag som går ut på social samvaro.

7. *Information om våld mot utsatta kvinnor under pandemin*

Elisabet Hätting, biträdande verksamhetschef Kvinnohuset Tranan, berättade för rådet lite övergripande om organisationen. Hon har arbetat i organisationen sen 2006, och även varit verksamhetschef under ett par år. Organisationens består av 8 anställda, en styrelse och 14 volontärer som stöttar upp under helger och vid behov. De tillhör förbundet Unizon.

De bedriver stödjande arbete i form av skyddat boende, öppen samtalsmottagning och jour-verksamhet för kvinnor och barn som utsatts eller riskerar att utsättas för våld samt deras anhöriga. Hätting berättade vidare för rådet att de arbetar förebyggande med skolor och föreningar. De har tre satellitlägenheter samt ett kollektivt boende för skyddat boende. På den öppna samtalsmottagningen är det ett hårt tryck i dagsläget, och en heltidstjänst arbetar bara med detta. Under pandemin har de fått frigöra en av lägenheterna för att använda som backup vid eventuellt covid-utbrott i kollektivboendet.

De har haft 80-åringar som behövt skyddat boende. Våld finns överallt, i alla åldrar. Demens kan vara en faktor som plötsligt får ens partner att bli utåtagerande från att tidigare inte alls visat ett liknande beteende. Ing-Marie Åberg lyfte frågan hur man ska agera när man misstänker att en närstående blir utsatt för våld. Hätting svarade att det är viktigt att bry sig och fortsätta fråga även om det kommer en bortförklaring i ett första skede. Det är viktigt att visa att det finns hjälp att få.

Hagström berättade att hon lyssnat på Anne Volmar som redogjorde för en metod där sjukvården ska fråga om våld i nära relationer på ett strukturerat sätt. Hätting betonade vikten av att veta vad man ska göra med svaret. Kvinnohuset tranan har kontinuerligt utbildning för AT-läkare, Försäkringskassan samt arbetsförmedlingen.

Rådet undrade om kvinnohuset Tranan även har äldre volontärer. Hätting svarade att det har de. Volontärerna behöver vara minst 25 år, men de flesta är mellan 40–65 år. Rådet ställde frågan om vad de ska ta med till sina respektive föreningar gällande denna informationspunkt. Hätting svarade att det är viktigt att prata öppet om det, och att det inte är ett isolerat problem enbart bland yngre.

MÖTESANTECKNINGAR

Datum: 2021-10-04

Diarienummer: KS2021.0039-12

Handläggare: Sofia Laage

Det finns hjälp att få och även informera om var hjälpen finns någonstans. Man kan aldrig tvinga någon till att söka hjälp men man kan visa att man finns där som ett stöd. Hättning informerade rådet att de kan vända sig till henne om de önskar få foldrar som de i sin tur kan dela ut inom sina respektive föreningar.

8. Återkoppling kring platsvarumärket Skövde

Charlotte Backman, marknadschef på Next Skövde, gav rådet en återkoppling på arbetet med platsvarumärket Skövde. Vid senaste informationstillfället, som var i november 2020, var de i ett utvecklingskedje med platsvarumärket. Backman visade rådet hur arbetsprocessen kring platsvarumärket sett ut. Hon informerade att workshops och enkätsvar har använts som underlag till varumärkesplattformen. Under våren 2021 fokuserade de på att arbeta fram ett samlat grepp kring bilden om Skövde. Med inspiration från spelvärlden ska Skövdes platsmarknadsföring och platsutveckling präglas av lekfullhet, nyfikenhet och gärna oväntade och nytänkande kombinationer. Play är kärnan i Skövde mentalitet. Likt en spelplan är Skövde fullt av möjligheter för den som vill. Som utgångspunkt har det tagits fram tre kärnvärden som tillsammans formar platsvarumärket Skövde:

- Connect: Skövde som öppen plats för att mötas och växa
- Explore: Skövde som plats för utforskande och nyskapande
- Enjoy: Skövde som aktiv och stimulerande livsmiljö

De har tagit fasta på spelstaden Skövde som metafor, men Backman betonade att det inte bara handlar om dataspel, utan det ska användas som tankesätt och hjälp på vägen för att öka kännedomen om Skövde. Backman berättade att i nuläget är de på väg in i gå-live-funktionen.

Ing-Marie Åberg tyckte det var en intressant dragning och man får en känsla av att det handlar om framtid. Den äldre generationen kanske ser Skövde på annat sätt. Hon reagerade på de engelska orden, och ansåg att det hade varit bättre att använda svenska ord. Åberg lyfte frågan om det var någon som var 65 år eller äldre av de 400 medborgare som deltog i enkäten. Backman svarade med att visa en bild på åldersfördelningen, där det framgick att 23% var 61 år eller äldre.

Sture Ljungqvist reagerade också på de engelska orden och han var förvånad att det var så ensidigt spel-perspektiv. Backman svarade att de försökt ta inspiration från spelvärlden, men att det inte bara kommer pratas spel när man pratar om Skövde som stad. Det används för att nå igenom bruset, och kan komma att ändras och anpassas över tid.

9. Frågor från KPR/Övriga frågor

Sture Ljungqvist lyfte frågan om arbetssituationen i äldreomsorgen och svårigheten i att hitta ny personal. Theres Sahlström besvarade frågan med att det finns flera aspekter att titta på i denna fråga. Under föregående år hade Skövde kommun gynnsamma förhållanden, men i år har det varit desto svårare. När det gäller sommarvikarier så har det funnits svårigheter i flera sektorer och inte enbart inom äldreomsorgen. Ett av de större problemen har varit kontrakt som skrivits på för arbete, men där den nyanställde väljer att inte komma. Om man tittar på allas förväntningarna hur välfärden ska se ut, så har den ökat i snabb takt medan resurserna inte har ökat i samma takt. Sahlström kommer tillsammans med övriga i presidiet besöka boenden för att se situationen på plats. Anställda upplever situationen olika, och det behövs sakligt underlag för att veta hur man ska gå vidare med frågan.

Ann-Marie Blomqvist lyfte frågan om träffpunkterna nu när restriktionerna lättas. Hon undrade hur verksamheten kommer se ut på dessa framöver. Sahlström svarade att det kanske inte återgår till det normala läget direkt, och det beror också lite på förutsättningarna på de olika ställena. Det är viktigt att återgången sker på ett säkert sätt.

MÖTESANTECKNINGAR

Datum: 2021-10-04

Diarienummer: KS2021.0039-12

Handläggare: Sofia Laage

Ljungqvist har noterat en större oro bland medlemmarna för att personal inom äldreomsorgen inte har vaccinerats och därmed upplevs som ett hot. Han lyfte frågan om hur stor procentdel av de anställda som är vaccinerade inom äldreomsorgen i dagsläget. Sahlström svarade att det tyvärr är svårt att få fram aktuell statistik på. Arbetsgivaren har i dagsläget varken möjlighet att ställa krav på vaccination, eller få reda på om den anställda är vaccinerad eller inte.

Hagström meddelade att nästa möte är den 8 november och förhoppningsvis blir det i stadshuset, och att rådet innan dess eventuellt kan få göra ett studiebesök på Ekedal. Det kommer även göras en uppföljning gällande sammanställning av kommunens lokaler som kan bokas av föreningarna.

Mötet avslutades.

Ulla-Britt Hagström
Ordförande